

Artysta jako podmiot rynku muzycznego

mgr Bartłomiej Fic

O czym porozmawiamy...

I. Ekonomia kultury–podstawowe pojęcia prawno-ekonomiczne

II. Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej w sferze kultury

III. Aspekty podatkowe wybranych form działalności gospodarczej w sferze kultury

V. Rodzaje umów stosowane w kulturze

VI. Zarządzanie projektem muzycznym oraz źródła finansowania kultury

Artysta – kto to taki?

- osoba tworząca (wykonująca) przedmioty materialne lub utwory niematerialne, mające cechy dzieła sztuki. **Artysta – twórca** tym różni się od **rzemieślnika – odtwórcy**, że swoje dzieła tworzy w oparciu o własną koncepcję, nadając im niepowtarzalny charakter.
- **Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.** *Działalność artystyczną w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych uznaje się w szczególności: działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania.*
- **Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych art. 8:** *twórca to osoba, która tworzy dzieła w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, urbanistyki, literatury pięknej, sztuk plastycznych, muzyki, fotografii, twórczości audiowizualnej, choreografii i lutnictwa artystycznego oraz sztuki ludowej, będące przedmiotem prawa autorskiego. Za artystę uważa się osobę wykonującą zarobkowo działalność artystyczną w dziedzinie sztuki aktorskiej i estradowej, reżyserii teatralnej i estradowej, sztuki tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki, instrumentalistyki, kostiumografii, scenografii, a także w dziedzinie produkcji audiowizualnej reżyserów, scenarzystów, operatorów obrazu i dźwięku, montażyistów i kaskaderów.*
- jedynym kryterium stwierdzającym czy jesteśmy artystą wykonawcą, czy też nie, jest uznanie naszych działań jako *artystyczne wykonanie*. Bez znaczenia pozostaje nasz wiek, wykształcenie czy wykonywany zawód. Nie musimy posiadać żadnych specjalnych uprawnień, aby być artystą wykonawcą.

USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

1. Artyście wykonawcy przysługuje, w granicach określonych przepisami ustawy, wyłączne prawo do:

1) ochrony dóbr osobistych, w szczególności w zakresie:

- a) wskazywania go jako wykonawcy, z wyłączeniem przypadków, gdy pominięcie jest zwyczajowo przyjęte,
- b) decydowania o sposobie oznaczenia wykonawcy, w tym zachowania anonimowości albo posłużenia się pseudonimem,
- c) sprzeciwiania się jakimkolwiek wypaczeniom, przeinaczeniom i innym zmianom wykonania, które mogłyby naruszać jego dobre imię;

2) korzystania z artystycznego wykonania i rozporządzania prawami do niego na następujących polach eksploatacji:

- a) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania - wytwarzania określoną techniką egzemplarzy artystycznego wykonania, w tym zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową,
- b) w zakresie obrotu egzemplarzami, na których artystyczne wykonanie utrwalono - wprowadzania do obrotu, użyczania lub najmu egzemplarzy,
- c) w zakresie rozpowszechniania artystycznego wykonania w sposób inny niż określony w lit. b - nadawania, reemitowania oraz odtwarzania, chyba że są one dokonywane za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, a także publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

2. Artyście wykonawcy służy prawo do wynagrodzenia za korzystanie z artystycznego wykonania lub za rozporządzanie prawami do takiego wykonania określone w umowie albo przyznane w przepisach ustawy.

3. W przypadku nadawania, reemitowania lub odtwarzania artystycznego wykonania za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, artyście wykonawcy przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia

Rodzaje umów stosowane w kulturze

Nieważność umowy względna i bezwzględna

Bezwzględna nieważność umowy oznacza, że nie będzie ona w ogóle skuteczna i to już od momentu jej zawarcia.

- Brak **zdolności do czynności prawnych** u osoby dokonującej czynności prawnej na skutek zbyt niskiego wieku lub ubezwłasnowolnienia,
- Oświadczenie woli dokonane dla **pozoru**, gdy strony umowy się potajemnie, że dana czynność nie będzie wywoływać skutków lub wywrze inne niż te, które normalnie powinny z danej czynności wynikać,
- Brak wymaganej przez przepisy **zgody** przedstawiciela ustawowego lub koniecznej dla dokonania czynności zgody osoby trzeciej,
- Niezachowanie wymaganej **formy** pod sankcją nieważności – np. forma aktu notarialnego dla zbycia nieruchomości,
- Naruszenie **zasad współżycia społecznego** lub sprzeczność czynności prawnej z jej społeczno-prawnym przeznaczeniem. Byłoby to na przykład takie postanowienie umowy, które ograniczałoby wolność działalności gospodarczej jednej ze stron.
- Czynność prawna sprzeczna z ustawą (naruszająca przepisy prawne) lub mając na celu obejście ustawy, a więc próba zrealizowania celu, który został przez przepisy zabroniony.

Czynności prawne względnie nieważne wywołują skutki prawne tak długo, dopóki ich ważność nie zostanie zakwestionowana na określonych prawnie podstawach.

- **Wady oświadczenia woli** – Błąd, groźba, podstęp
- **Wyzysk**

KODEKS PRACY

Umowa o pracę informację ogólne

- Akt normatywny regulujący zasady zawierania umowy o pracę to **Kodeks pracy.**
- Szczegółowe przepisy – prawa i obowiązki stron, rodzaje urlopów, sposób zawierania umowy itp.

Prawa pracownika

- **prawo do swobodnego wyboru pracy**
- **prawo do godnego wynagrodzenia**
- **równe prawa z tytułu wykonywania tych samych obowiązków**
- **prawo do urlopu i wypoczynku** — Kodeks pracy jasno określa wymiar urlopu, który przysługuje pracownikom i jest zależny od stażu pracy (20 dni jeśli pracujesz krócej niż 10 lat, 26 dni jeśli dłużej)
- **prawo do godności**
- **prawo do bezpiecznego wykonywania obowiązków służbowych**
- **prawo do organizowania się**
- **prawo do odszkodowania** w przypadku naruszenia przez pracodawcę przepisów związanych z równym traktowaniem i mobbingu — odszkodowanie nie może wynosić mniej niż minimalne wynagrodzenie
- **prawo do wynagrodzenia w przypadku odwołania ze stanowiska** — po rozwiązaniu umowy o pracę w okresie wypowiedzenia, należy Ci się wynagrodzenie
- **prawo do powrotu do pracy po urlopie bezpłatnym** — po zakończeniu urlopu pracodawca ma obowiązek przywrócić Cię na to samo stanowisko (lub stanowisko z nie mniejszym wynagrodzeniem)
- **prawo do przerwy w pracy wliczonej w czas pracy** — jeśli wykonujesz pracę w wymiarze co najmniej 6 godzin dziennie, należy Ci się wliczona w czas pracy co najmniej 15-minutowa przerwa
- **prawo do urlopu rodzicielskiego** — 32 lub 34 tygodnie (urlop rodzicielski można wykorzystać naraz, lub w częściach maksymalnie czterech, z których każda, poza pierwszą, nie powinna być krótsza niż 8 tygodni)

Obowiązki pracownika

przestrzeganie regulaminu zakładu pracy

staranne i sumienne wykonywanie pracy

przestrzeganie czasu pracy, zgłaszanie i usprawiedliwianie nieobecności

przestrzeganie zasad BHP i ppoż

dbanie o dobro zakładu pracy, m.in. nieujawnianie informacji, które mogą narazić pracodawcę na poniesienie szkody

zachowanie tajemnic określonych w umowie i prawie

przestrzeganie zasad współżycia społecznego

Elementy umowy o pracę:

- data zawarcia umowy
- określenie rodzaju umowy
- określenie stron umowy
- określenie rodzaju pracy
- określenie czasu pracy
- określenie wynagrodzenia
- określenie miejsca pracy

na okres próbny

na czas określony

na czas nieokreślony

Rodzaj umów o pracę

na czas wykonywania
określonej pracy

na zastępstwo

Umowa o pracę z artystą

1. Umowę o pracę zawartą z artystą wiążą dodatkowe postanowienia wynikające z ustawy o *prawach autorskich i prawach pokrewnych*. **Artykuł 12 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych stanowi że pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.**
2. Szczegółowe uregulowania dotyczące wynagrodzenia artystów zawiera również ustawa o PIT. **Koszty uzyskania przychodów z tytułu korzystania przez twórców z praw autorskich i artystów wykonawców z praw pokrewnych, w rozumieniu odrębnych przepisów, lub rozporządzania przez nich tymi prawami określa się w wysokości 50% uzyskanego przychodu, z tym że koszty te oblicza się od przychodu pomniejszonego o potrącone przez płatnika w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.**

Umowy cywilno-prawne

➤ RÓŻNICE MIĘDZY DWOMA RODZAJAMI UMÓW

	Zlecenie	O dzieło
Przedmiot umowy	Wykonywanie określonych czynności, usług	Osiągnięcie konkretnego rezultatu
Odpowiedzialność za niewykonanie obowiązków	Na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.)	Rękojmia za wady dzieła
Obowiązek osobistego świadczenia pracy	Zasadniczy, choć możliwe wyjątki	Wyjątkowo, gdy przewiduje to umowa
Określenie czasu trwania umowy	Podanie okresu obowiązywania umowy (np. 3 miesiące)	Wskazanie konkretnej daty oddania dzieła
Prawo do odstąpienia od umowy	Strony mogą wypowiedzieć umowę w każdym czasie	Dopuszczalne w przypadku, gdy wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła, jeżeli wykonuje dzieło w sposób wadliwy, gdy wad dzieła nie da się usunąć lub nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie. Ponadto w każdym czasie, gdy nie zostało ukończone dzieło

Zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które odpowiedzialności nie ponosi.

Rękojmia:

- Wady prawne
- Usługa niezgodna z umową
- Wada fizyczna

Umowa o pracę a umowy cywilnoprawne

RODZAJ SKŁADKI	UMOWA O PRACĘ	UMOWA ZLECENIE	UMOWA O DZIEŁO
EMERYTALNA	tak	tak	Tylko jeśli umowa jest zawierana z własnym pracownikiem; w pozostałych przypadkach brak obowiązku
RENTOWA	tak	tak	Tylko jeśli umowa jest zawierana z własnym pracownikiem; w pozostałych przypadkach brak obowiązku
ZDROWOTNA	tak	tak	Tylko jeśli umowa jest zawierana z własnym pracownikiem; w pozostałych przypadkach brak obowiązku
WYPADKOWA	tak	jeśli umowa wykonywana jest w siedzibie zleceniodawcy	nie
CHOROBOWA	tak	decyduje zleceniobiorca na zasadzie dobrowolności	nie

PORÓWNANIE

UMOWA O PRACĘ	UMOWY CYWILNOPRAWNE
Obowiązkowe objęcie ubezpieczeniem społecznym	Objęcie ubezpieczeniem społecznym zależne od rodzaju umowy – brak przy umowie o dzieło
Prawo do urlopu	Brak prawa do urlopu, przyznanie dni wolnych zależy od dobrej woli pracodawcy
Prawo do urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego	Brak prawa do urlopu macierzyńskiego/ojcowskiego
Prawo do minimalnego wynagrodzenia	Pełna swoboda w kwestii ustalenia wysokości wynagrodzenia
Obowiązywanie okresu wypowiedzenia	Brak ustawowego okresu wypowiedzenia
Świadczenie pracy osobiście	Możliwość bycia zastąpionym przez osoby trzecie
Ściśle określone miejsce wykonywania świadczenia	Możliwość wyboru miejsca wykonywania świadczenia

Artystyczne wykonanie dzieła

Należy określić przedmiot umowy. Rozróżniamy **naukę tekstu** od **przygotowania roli** i od **artystycznego wykonania**. W przypadku, gdy umowa cywilnoprawna obejmie swoim zakresem zarówno opracowanie roli, jak i naukę tekstu, zastosowanie znajdzie zapis ustawy o PIT, zgodnie z którym **koszty uzyskania przychodów tak określonego dzieła wynoszą 20%**.

Zawarcie umowy o artystyczne wykonanie przygotowanej uprzednio roli jest równoznaczne z wykorzystaniem przez artystę jego praw pokrewnych do wykonania utworu. W tej sytuacji stosuje się zapis ustawy o PIT, zgodnie z którymi koszty uzyskania przychodu będą podwyższone i wyniosą 50%.

W umowie cywilnoprawnej zawieranej z artystą muszą zawsze zostać wskazane pola eksploatacji, czyli obszary, na których podmiot zlecający będzie uprawniony do wykorzystywania dzieła na podstawie zawartej umowy. Przykładowymi polami eksploatacji są: **publiczne wykonanie utworu** lub **odtworzenie utworu w mediach**.

W praktyce...

Śpiewak zawarł z Operą umowę o dzieło o treści: Za Przygotowanie roli (w tym naukę partii) śpiewak otrzyma wynagrodzenie w wysokości 4000,00 zł brutto. Za każdorazowe wykonanie swojej roli w spektaklu otrzyma 300,00 zł brutto.

- Zakładając, że w miesiącu odbyły się **4 spektakle**, podstawą opodatkowania i wynagrodzenia netto śpiewaka będzie wynosić:
- Wynagrodzenie brutto:
- $4000 \text{ zł} + (4 \times 300 \text{ zł}) = 4000 \text{ zł} + 1200 \text{ zł} = 5200 \text{ zł}$
- Koszty uzyskania przychodów:
- $4000 \text{ zł} \times 20\% = 800 \text{ zł}$
 $1200 \text{ zł} \times 50\% = 600 \text{ zł}$
- Dochód:
- $5200 \text{ zł} - 800 \text{ zł} - 600 \text{ zł} = 3800 \text{ zł}$
- Podstawa opodatkowania:
- 3800 zł
- Zaliczka na PIT:
- $3800 \text{ zł} \times 18\% = 684 \text{ zł}$
- Wynagrodzenie netto:
- $5200 \text{ zł} - 684 \text{ zł} = 4516 \text{ zł}$.
- Jeżeli w następnym miesiącu śpiewak będzie grał w kolejnych spektaklach, będzie otrzymywał już tylko wynagrodzenie za *artystyczne wykonanie*

Czy muzycy orkiestry, wokaliści,
dyrygenci, aktorzy to artyści?

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

**Filharmonia
Łódzka**
im. Artura
Rubinsteina

Wyrok

Naczelny Sąd Administracyjny zgodził się, że poprowadzenie koncertu muzycznego, a wcześniej przygotowanie autorskiego scenariusza tej wypowiedzi, w ramach działalności kulturalnej Filharmonii, należy uznać za dzieło o charakterze niematerialnym. Podkreślił też, że jest to zindywidualizowany i twórczy charakter efektu działania [...] wynikających z predyspozycji i możliwości twórczych.

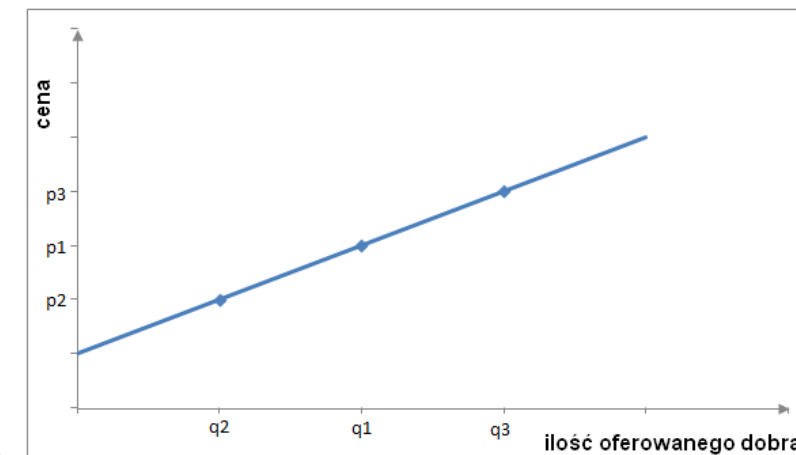
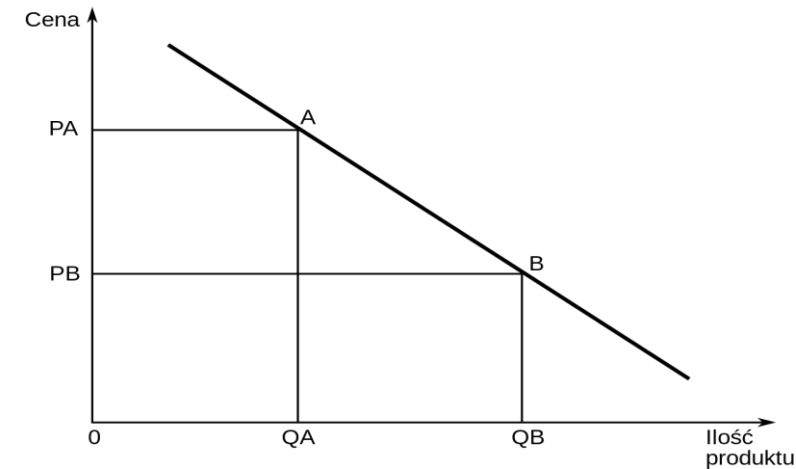
Co to takiego rynek?

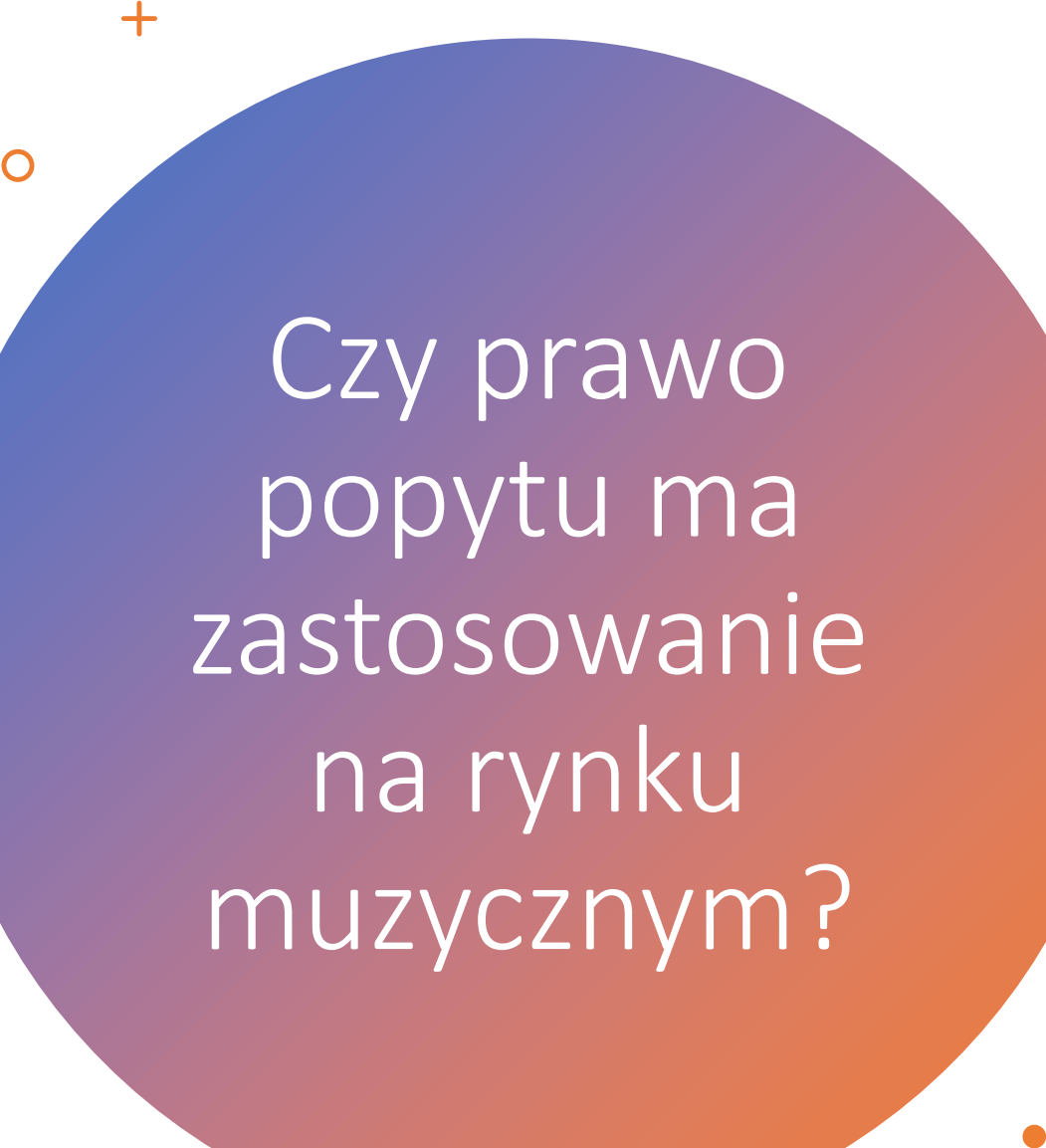

Prawo popytu i podaży

- **Prawo popytu mówi, że wraz ze wzrostem ceny jednocześnie spada popyt na dane dobro, z kolei jej obniżka wywołuje wzrost popytu.**
- **Prawo podaży mówi, że ilość oferowana dobra zwiększa się, gdy cena tego dobra rośnie, natomiast gdy cena dobra maleje, ilość oferowanego dobra spada.**

Wykres krzywej popytu

Czy prawo
popytu ma
zastosowanie
na rynku
muzycznym?

- https://www.youtube.com/watch?v=hnOPu0_YWhw
 - https://www.youtube.com/watch?v=_qcTrYPTgn8
-

Ekonomiczne wyjaśnienie
paradoksu, jakie wnioski
dla artystów?

Efekt Veblena i efekt spekulacyjny.
D - popyt
P - cena towaru
Q - liczba jednostek towaru, którą konsumenci chcą
zakupić po danej cenie

Produkt
muzyczny –
w hierarchii
potrzeb

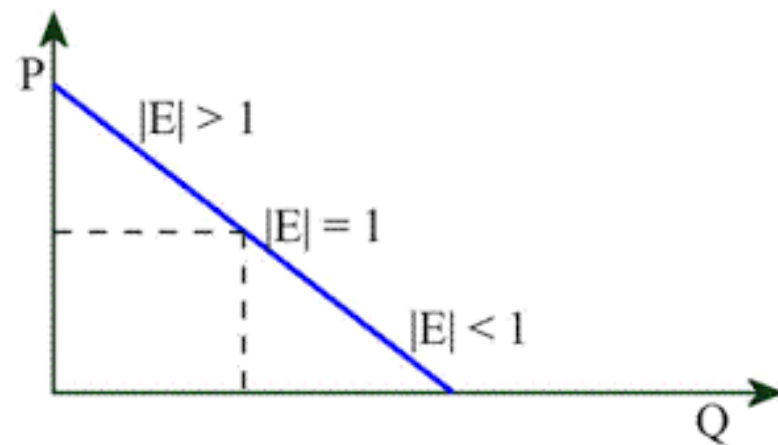

Elastyczność cenowa popytu – czyli jak wycenić nasz produkt muzyczny?

$|E| > 1$ popyt elastyczny

$|E| < 1$ popyt nieelastyczny

$|E| = 1$ popyt neutralny

Wzór na elastyczność cenową popytu

$$-E_c = \frac{-\Delta p}{p} : \frac{\Delta c}{c}$$

gdzie:

- E_c - współczynnik cenowej elastyczności popytu
- Δp - przyrost wielkości popytu na skutek zmiany ceny
- p - dotychczasowa wielkości popytu na dane dobro przy cenie c
- Δc - przyrost ceny danego dobra
- c - dotychczasowa cena danego dobra

Znak (-) we wzorze stosuje się w celu uniknięcia wyniku ujemnego, który wynika z odwrotnej zależności między ceną a wielkością popytu.

Współczynnik E_c informuje o sile reakcji konsumenta na rynku na zmieniające się ceny dóbr i usług i przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Zamożność społeczeństwa a wydatki na kulturę

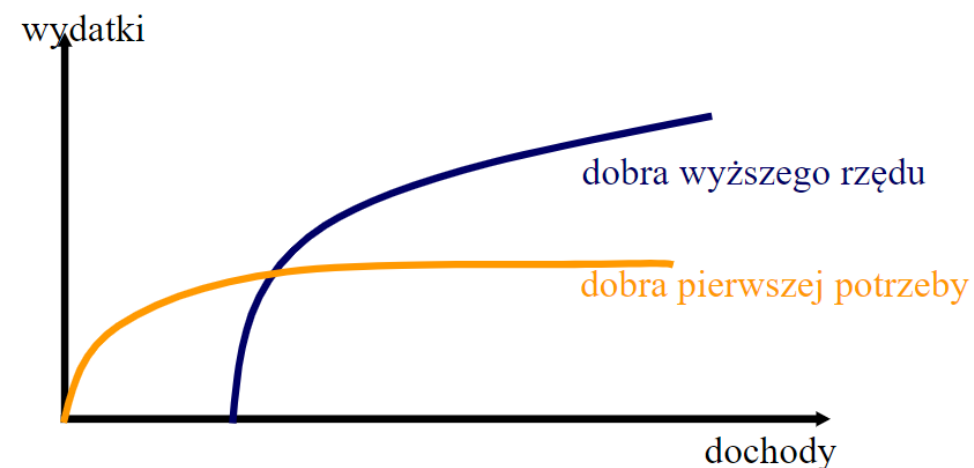
Elastyczność dochodowa

Prawo ENGLA :

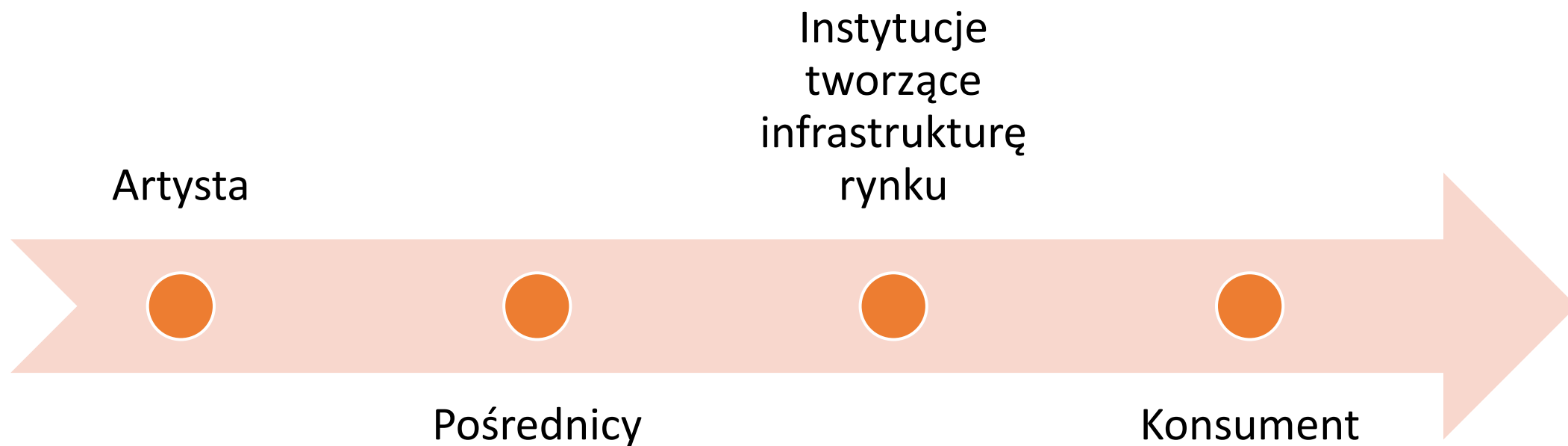
W miarę wzrostu dochodów

- zmniejsza się udział wydatków na żywność;
=> $e < 1$
- nie zmienia się udział wydatków na odzież i obuwie; **=> $e \approx 1$**
 - nieznacznie rośnie udział wydatków mieszkaniowych;
- silnie rośnie udział wydatków na dobra trwałego użytku;
- najsilniej rośnie udział wydatków na dobra wyższego rzędu. **=> $e > 1$**

Krzywe Engla

Struktura rynku muzycznego

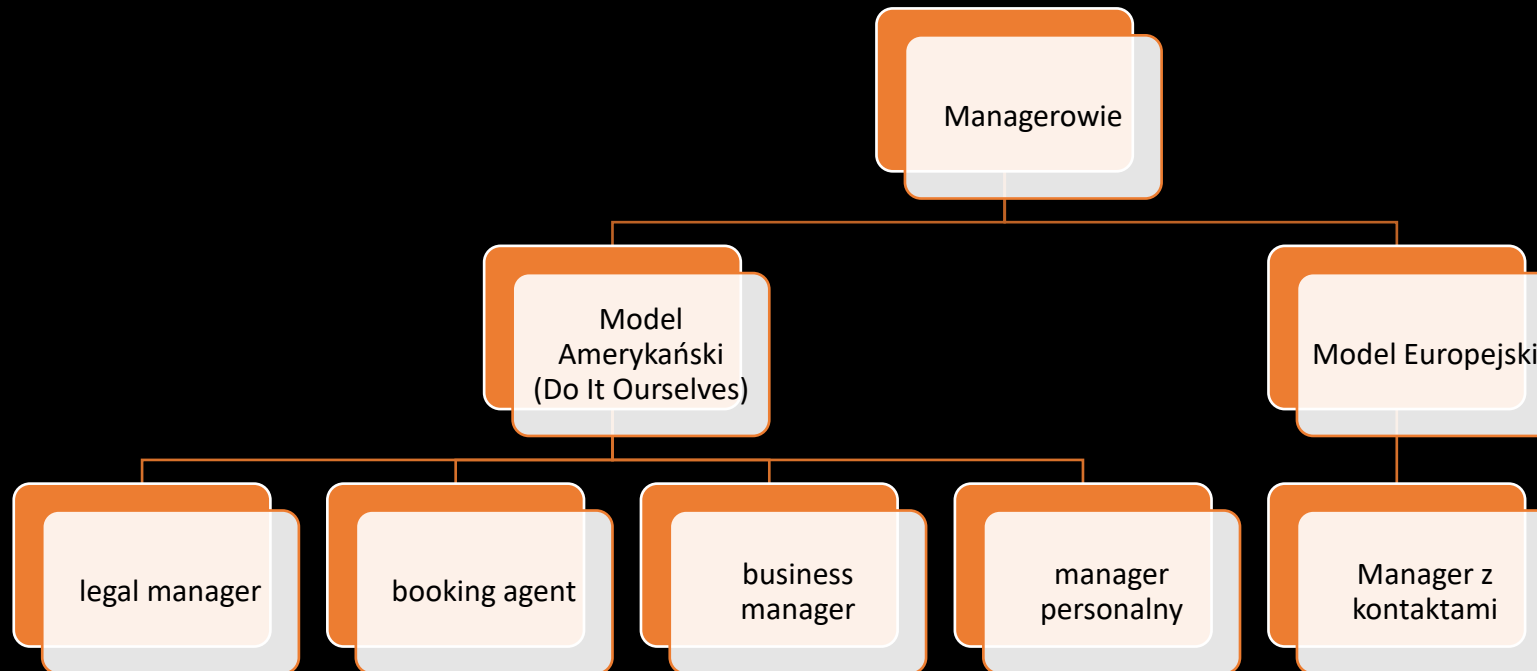

Artysta

Pośrednicy

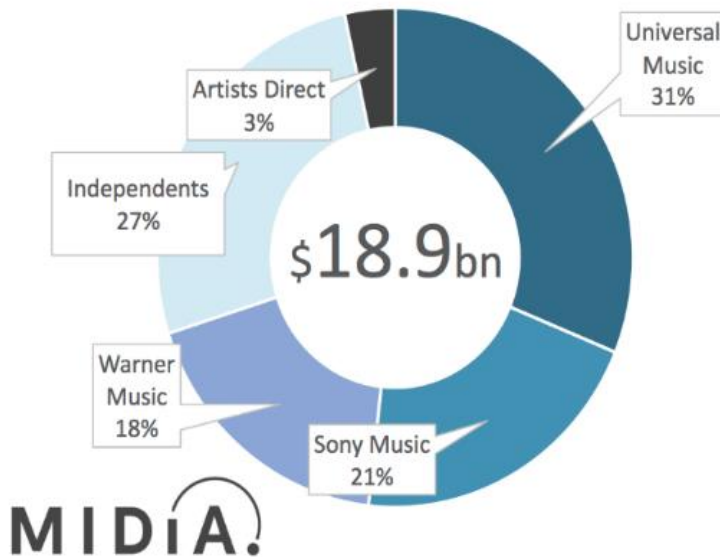
Agent a Manager

2018 Was a Strong Year for the Majors as a Sector, With Artists Direct Also Making up Further Ground

Global Recorded Music Market Shares, Label Trade Revenues FY 2018

Global Recorded Music Market Shares FY 2018

Source: MIDiA Research Recorded Music Market Share Model (2/19)

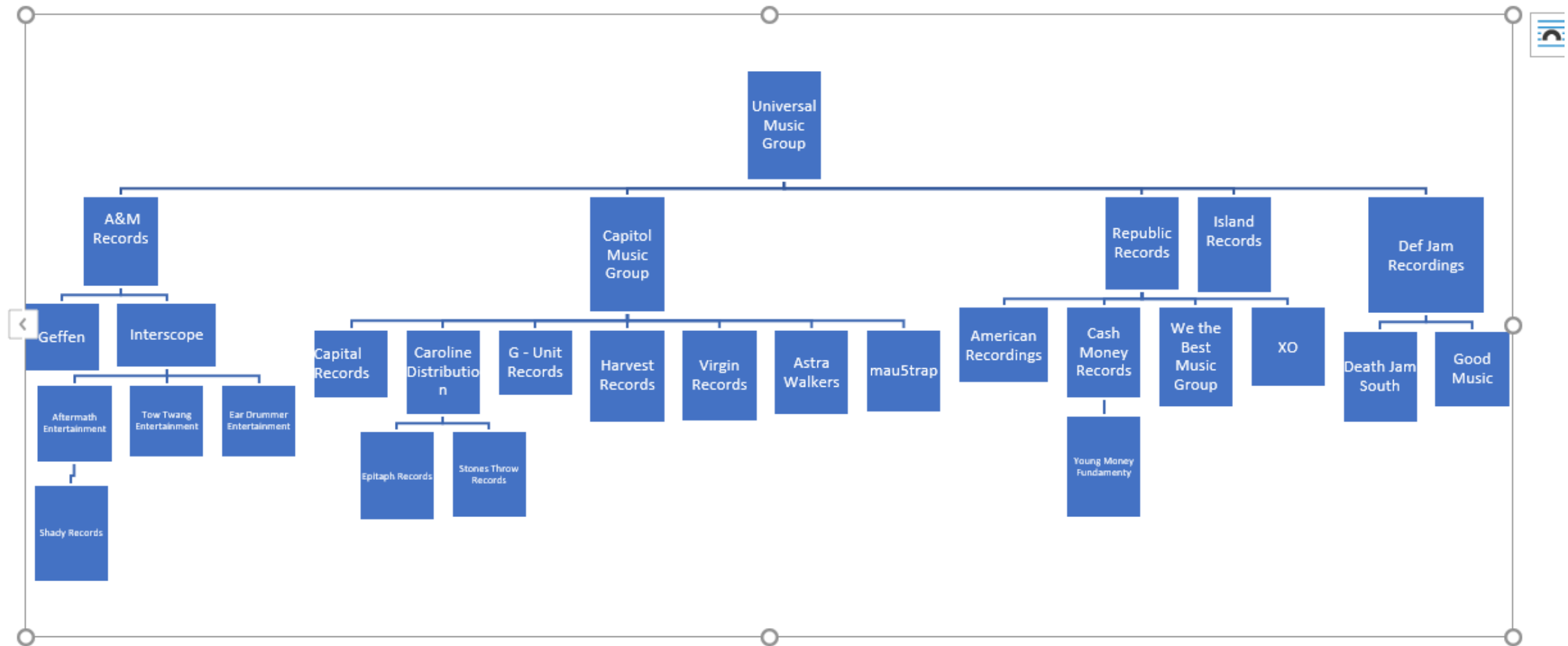
Universal Music and Warner Music both gained 0.6 points of market share in 2018, up to 30.3% and 18.3% respectively⁽¹⁾ ⁽²⁾

With Sony Music losing 1.5 points of share in 2018 ⁽³⁾, Universal's market share lead over the second placed label is now an impressive 9.7 points

Artists Direct were the big winners again in 2018, far outpacing the rest, growing by 35% to reach \$643 million

Notes:

1. All currency conversions done at quarterly current rates
2. Major revenues include independent labels distributed by majors & major owned companies
3. Sony Music revenues were reduced in 2018 due to implementing a new method of revenue recognition

Rysunek 3. Uproszczony schemat struktury organizacyjnej wytwórni Universal Music Group

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych opublikowanych przez *Universal Music Group*: <https://www.universalmusic.com/labels/> (data dostępu 20.03.2021).

representing the
recording industry
worldwide

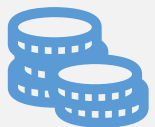

Instytucję tworzącą infrastrukturę rynku

A photograph of a large crowd at a concert or festival. Many people have their hands raised in the air, reaching towards the bright, out-of-focus stage lights. The scene is filled with a warm, golden glow from the stage lighting, creating a sense of energy and excitement. The background is a soft, hazy mix of light and color, with some individual lights visible as bokeh.

Konsumenci czyli dla kogo tworzymy?

Decyzje konsumentów – klasyczna perspektywa ekonomiczna

Założenia

klasyczny model
podejmowania decyzji
konsumenckich

Model wieloaspektowy
Fishbeina i Ajzena

Działalność gospodarcza co to takiego?

Rodzaj ustawy	Definicja działalności gospodarczej
Ustawa Prawo Przedsiębiorców (art. 3)	Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.
Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 5a pkt 6)	Działalność gospodarcza oznacza działalność zarobkową: a) wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową, b) polegającą na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i wydobywaniu kopalin ze złóż, c) polegającą na wykorzystywaniu rzeczy oraz wartości niematerialnych i prawnych – prowadzona we własnym imieniu bez względu na jej rezultat, w sposób zorganizowany i ciągły, z której uzyskane przychody nie są zaliczane do innych przychodów ze źródeł wymienionych w art. 10 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–9.
Ustawa o podatku od towarów i usług (art. 15 ust. 2)	Działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.
Ordynacja podatkowa (art. 3 pkt. 9)	Za działalności gospodarczej rozumie się przez to każdą działalność zarobkową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646), w tym wykonywanie wolnego zawodu, a także każdą inną działalność zarobkową wykonywaną we własnym imieniu i na własny lub cudzy rachunek, nawet gdy inne ustawy nie zaliczają tej działalności do działalności gospodarczej lub osoby wykonującej taką działalność – do przedsiębiorców

Cechy działalności gospodarczej

- **cel zarobkowy** – jest nastawiona na zysk
- **zorganizowanie** – działalność ma zorganizowany charakter czyli?
- **ciągłość** – oznacza podejmowanie czynności w sposób ciągły, regularny
- **we własnym imieniu** i na własną odpowiedzialność
- **Ryzyko** gospodarcze związane z działalnością
- **Główne źródło** dochodów

Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

jednoosobowa
działalność
gospodarcza

spółka cywilna

spółka jawna

spółka partnerska

spółka
komandytowa

spółka
komandytowo-
akcyjna

spółka z
ograniczoną
odpowiedzialnością

spółka akcyjna

Jakie formy
prawne
działalności
gospodarczej
nie są
spotykane w
branży
muzycznej?

- Spółka partnerska
- Spółka komandytowa
- Spółka komandytowo – akcyjna
- Spółka akcyjna

Spółka partnerska – przedstawiciele wolnych zawodów...

- Spółka partnerska to osobowa spółka handlowa, którą mogą założyć co najmniej dwie osoby fizyczne, uprawnione do **wykonywania wolnych zawodów**:

Art. 88 Kodeksu spółek handlowych

Partnerami w spółce mogą być osoby uprawnione do wykonywania następujących zawodów: adwokata, aptekarza, architekta, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, doradcy podatkowego, maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, księgowego, lekarza, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego.

- Za osobiste wykonywanie **wolnego zawodu** uważa się wykonywanie działalności bez zatrudniania na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze osób, które wykonują czynności związane z istotą danego zawodu.
- **Artysta nie jest wolnym zawodem** - Artyści mogą podejmować pracę na etacie, wykonywać zlecenia na podstawie umowy o dzieło lub zlecenie albo zarejestrować działalność gospodarczą.

An illustration on the left side of the slide features a white document with orange horizontal lines and a folded top-right corner, set against a yellow background. Below the document are two orange pens with white erasers and black tips. The entire graphic is framed by dark brown, stylized shapes resembling hills or mountains.

Spółka komandytowa

- Spółka komandytowa jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, ale ma podmiotowość prawną.
- W spółce komandytowej funkcjonują dwie kategorie wspólników – **komplementariusze** i **komandytariusze**.
- Komplementariusz jest wspólnikiem aktywnym, który co do zasady prowadzi sprawy spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Czynne uczestniczenie w kierowaniu spółką przez tego wspólnika wiąże się z nieograniczonej odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Komplementariusz odpowiada bowiem za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem. Odpowiedzialność komplementariusza jest jednak subsydiarna.
- Komandytariusz jest wspólnikiem pasywnym, który w zasadzie nie prowadzi spraw spółki i nie reprezentuje jej. Pasywny udział komandytariusza w kierowaniu działalnością spółki przesądził o przyznaniu mu przez ustawodawcę ograniczonej odpowiedzialności za jej zobowiązania. Wspólnik ten odpowiada bowiem za zobowiązania tylko do określonej w umowie spółki kwoty tzw. sumy komandytowej. Jeżeli natomiast komandytariusz wniesie do spółki wkład o wartości co najmniej równej sumie komandytowej wówczas wolny jest od osobistej odpowiedzialności.

Spółka akcyjna

Działalność muzyczna forma rejestracji

jednoosobowa działalność gospodarcza

spółka cywilna

spółka jawna

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Wybór właściwej formy działalności gospodarczej

Wybór jednej ze wskazanych form przez muzyka lub menedżera będzie zależał od wielu czynników i powinien podlegać w każdym przypadku indywidualnej ocenie. Wybór będzie warunkował przede wszystkim:

- wysokość i rodzaje przychodów
- wysokość i rodzaje kosztów
- majątek (w tym wartość posiadanego sprzętu, wartość planowanych zakupów sprzętu)
- relacje z innymi osobami zaangażowanymi w dany projekt

Wybór będzie zależał od tego, czy działalność muzyczna to jedyna prowadzona działalność.

Działalność nierejestrowana

- Dla osób działających na małą skalę
- Sprawdzi się ona w przypadku osób doraźnie działających w branży muzycznej nie osiągają wysokich dochodów, ale chcą na przykład w sposób legalny wprowadzać egzemplarze swoich płyt na rynek.
- Forma uproszczona
- Wymaga tylko prowadzenia uproszczonej ewidencji sprzedaży. Podlega za to ograniczeniom w zakresie uzyskiwanego przychodu nie może on przekraczać 50% minimalnego wynagrodzenia.
- Może być za to dla wielu osób dobrym początkiem – możliwe jest proste przejście z działalności nierejestrowej na działalność rejestrową w momencie osiągnięcia wyższych przychodów.
- Forma ta nie wymaga odpłacania obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne oraz korzysta z podmiotowego zwolnienia z podatku VAT.

Zalety prowadzenie NDG

- nie musisz zgłaszać działalności w ewidencji przedsiębiorców (CEIDG), urzędzie skarbowym i GUS (nie będziesz potrzebować numerów identyfikacyjnych NIP i REGON)
- nie płacisz składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne ani ubezpieczenia zdrowotne z tytułu działalności gospodarczej
- jeśli wykonujesz umowę o świadczenie usług lub umowę zlecenie, podlegasz ubezpieczeniom jako zleceniobiorca - podmiot zawierający z tobą umowę pełni wtedy obowiązki płatnika składek ZUS i powinien odprowadzić składki
- nie musisz płacić comiesięcznych (albo kwartalnych) zaliczek na podatek
- nie musisz płacić podatku VAT – obejmuje cię zwolnienie podmiotowe, bo przychody z działalności nierejestrowej nie przekroczą 200 tys. zł w skali roku
- nie musisz prowadzić skomplikowanej księgowości tylko uproszczoną ewidencję sprzedaży.

Obowiązki prowadzenia NDG

- prowadzić uproszczoną ewidencję sprzedaży
- rozliczać przychody z działalności nierejestrowej (po odliczeniu kosztów) w zeznaniu rocznym PIT-36, według skali podatkowej
- wystawiać faktury lub rachunki na żądanie kupującego
- Jeśli przekroczysz miesięczny limit przychodu, twoja działalność zostanie uznana za działalność gospodarczą. Od momentu przekroczenia limitu, masz 7 dni na zarejestrowanie działalności gospodarczej w CEIDG. Jako początkującemu przedsiębiorcy może ci przysługiwać prawo do zwolnienia ze składek na ubezpieczenia społeczne.

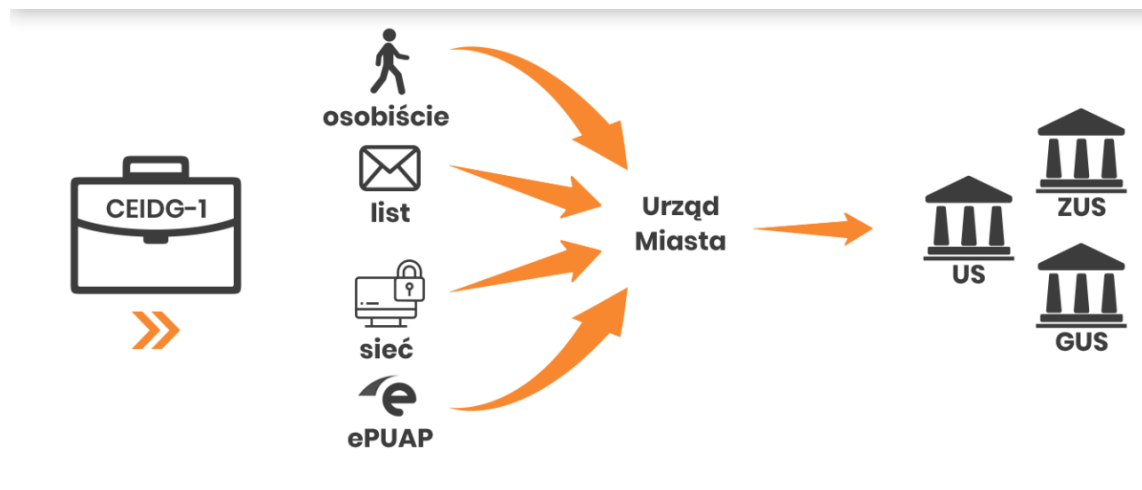

Jednoosobowa działalność gospodarcza

- Najprostsza forma prowadzenia działalności gospodarczej
- Zazwyczaj charakteryzuje się brakiem zatrudnienia pracowników
- Podatnik, aby móc prowadzić taką działalność, musi dokonać rejestracji w CEIDG. Majątkiem przedsiębiorstwa jest majątek przedsiębiorcy – w przypadku niepowodzenia odpowiada całym swoim majątkiem za długi przedsiębiorstwa
- Jeżeli brak rozdzielności majątkowej również małżonek odpowiada całym majątkiem
- Przedsiębiorca może zatrudniać pracowników lub współpracować z rodziną
- W praktyce część spraw jest przekazywana na zasadzie pełnomocnictwa (outsourcing), np. sprawy księgowe i kadrowe, marketing

Jak założyć jednoosobową działalność gospodarczą?

1. Wypełnić formularz CEIDG-1 na stronie ministerstwa lub e-PUAP .

NIP jest niezbędny do celów podatkowych – przy podatku od towarów czy usług (w przypadku płatnika VAT)

REGON to podstawa w kontaktach z urzędem skarbowym, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Trzeba go także używać przy okazji rozliczeń oraz zawierania umów.

CEIDG - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

<https://aplikacja.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/search.aspx>

W życiu są pewne tylko dwie rzeczy...

- Dochód z prowadzonej działalności gospodarczej podlega opodatkowaniu.
 - Wypełniania wniosku CEIDG-1 należy się zdecydować na konkretną jego formę
1. **Opodatkowanie na zasadach ogólnych** (według skali podatkowej). Najprościej rzecz ujmując, stawką 17% opodatkowany jest dochód. Ten sposób rozliczenia ma wiele pozytywów, np. w zeznaniu rocznym, można skorzystać z różnego rodzaju ulg podatkowych (internetowej, prorodzinnej itd.). Jednak jeśli dochody będą wysokie (powyżej 120 000 zł), powinny zostać opodatkowane 32% stawką. W przypadku zasad ogólnych obowiązkowe jest także prowadzenie ewidencji księgowych: księgi rachunkowych lub księgi przychodów i rozchodów.
 2. **Podatek liniowy** w tym wypadku wartość podatku wynosi 19% i jest stała. I właśnie to jest największym plusem tego rodzaju opodatkowania. Niezależnie od tego, jakie jednoosobowa działalność gospodarcza przynosi dochody, stawka podatku będzie zawsze taka sama. Dodatkowo, tak jak w przypadku zasad ogólnych – jeżeli nie osiągnie się żadnego przychodu, nie płaci się nic.
 3. **Ryczałt** od przychodów ewidencjonowanych to forma, w której jednoosobowa działalność gospodarcza opodatkowana jest jedynie od przychodu, którego nie można pomniejszyć o poniesione koszty uzyskania przychodu. Wybierając tę opcję, podatnik decyduje się na jedną z ośmiu zasadniczych stawek: 2%, 3%, 5,5%, 8,5%, 10%, 10%, 12%, 12,5%, 14%, 15% i 17%. Stawka, jaką wybierze przedsiębiorca, zależy od rodzaju wykonywanej działalności. Rozliczając się w ten sposób trzeba prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów (w której nie wykazuje się kosztów). Dodatkowo, każde posunięcie przedsiębiorcy musi zostać udokumentowane – jest zobligowany do przechowywania dowodów zakupów, prowadzenia ewidencji przychodów oraz wykazu środków trwałych.

Podatek od towarów i usług (VAT) w rozliczeniu artysty

- Podatek VAT płacą artyści, którzy prowadzą działalność gospodarczą. Ich obowiązkiem jest ustalenie prawidłowej stawki VAT oraz czy działalność podlega zwolnieniu z VAT.
- **Art. 113 ust. 1 ustawy o VAT** zawiera zapis mówiący, że z podatku VAT zwolnieni są podatnicy, których wartość ze sprzedaży nie przekroczyła łącznie kwoty 200 000 tys. zł za poprzedni rok podatkowy (bez kwoty podatku). Artysta, który podlega zwolnieniu z VAT nie jest zwolniony z obowiązku prowadzenia ewidencji.
- W przypadku kiedy artysta nie może skorzystać ze zwolnienia z podatku VAT musi dobrać odpowiednią stawkę podatku do wykonywanej działalności.

Podstawowa stawka wynosi 23%, ale możliwe jest zastosowanie stawki preferencyjnej w wysokości 8% przy dostawie dzieł sztuki dokonywanej przez twórcę

Wady i zalety jednoosobowej działalności gospodarczej

Jednoosobowa działalność ma zalety i wady

ZALETY

- najprostsza pod względem prawnym forma prowadzenia działalności
- nie wymaga dużych nakładów finansowych
- właściciel sam podejmuje wszystkie decyzje (co w niektórych przypadkach może okazać się wadą - przy braku doświadczenia kontroli lub konsultacji np. ze współnikiem)

WADY

- płynność finansowa zależna od kapitału początkowego przedsiębiorcy
- cały ciężar odpowiedzialności za organizację przedsięwzięcia spoczywa na właścicielu
- przedsiębiorca odpowiada całym swoim majątkiem za podjęte zobowiązania publiczno- i cywilnoprawne

Spółka cywilna

Spółka cywilna nie posiada osobowości prawnej, nie stanowi więc samodzielnego podmiotu prawa.

Spółka cywilna nie ma własnego mienia – nabywane prawa i zaciągane zobowiązania wchodzi do wspólnego majątku wspólników, stanowiącego ich współwłasność.

Wspólnicy, nie spółka, prowadzą ewentualne przedsiębiorstwo, które podlega rejestracji w CEIDG. To wspólnicy są przedsiębiorcami i to oni mają firmy (oznaczenia indywidualizujące przedsiębiorcę). Spółka cywilna nie może mieć firmy.

Zawierając umowę, wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego, w sposób oznaczony, w szczególności poprzez wniesienie wkładu, przy czym nie musi to być działalność zarobkowa.

Umowa spółki powinna zostać zawarta na piśmie dla celów dowodowych. Istotą spółki cywilnej jest stałość jej składu osobowego.

W branży muzycznej w jakich przypadku jest zasadne stworzenie spółki cywilnej?

Spółka cywilna- przykład ze senny muzycznej

- **Budka Suflera Production spółka cywilna K. Cugowski, R. Lipko, T. Zeliszewski.**
- Spółka cywilna nie jest przedsiębiorcą *natomiast za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.*
- Trzech przedsiębiorców, będących jednocześnie twórcami (kompozytorzy R. Lipko i K. Cugowski, autor tekstów T. Zeliszewski) i artystami estradowymi (wykonawcami nie tylko własnych kompozycji), prowadzi kilka rodzajów działalności gospodarczej. Są to: organizacja i produkcja koncertów, działalność wydawnicza i handlowa (sklep internetowy z płytami i gadżetami Budki Suflera) a także organizacja i prowadzenie sesji nagraniowych w Studio Lublin, będącym własnością Polskiego Radia Lublin S.A. Jak wynikało z umowy zawartej w dniu 4 stycznia 2007 r. pomiędzy Radiem Lublin a Budka Suflera Production, powierzającej Radiu nie tylko opiekę nad studiem, ale także pozyskiwanie klientów i negocjacje kontraktów.

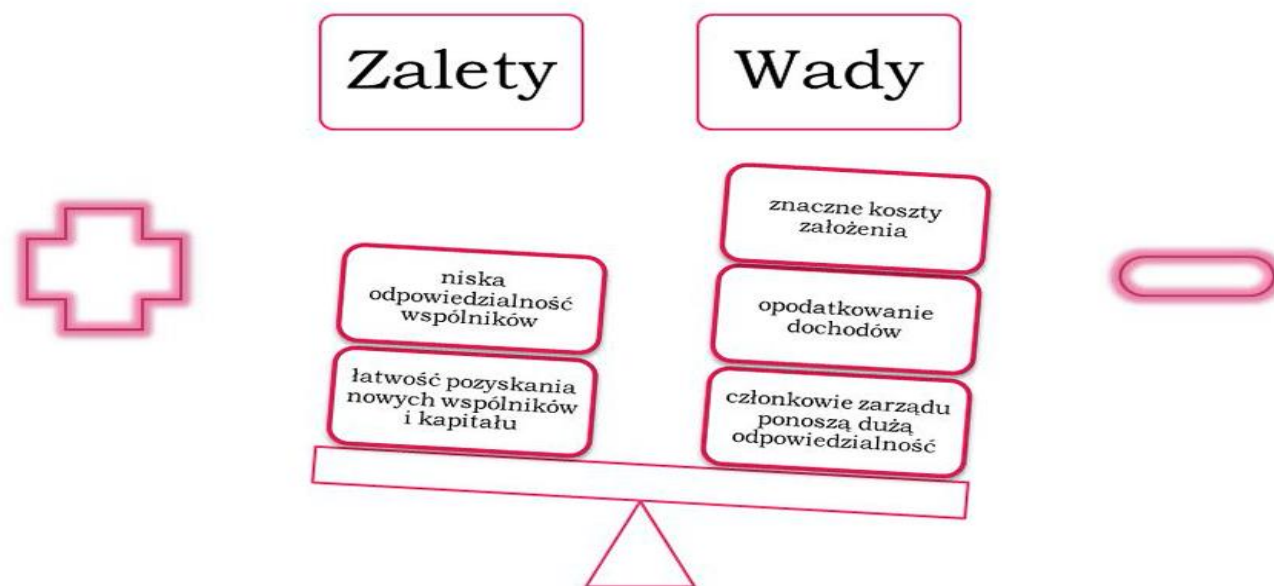
Spółka Jawna

Różnice	
<i>spółka cywilna</i>	<i>spółka jawna</i>
- mienie jest wspólnością łączną wspólników;	- mienie jest własnością spółki;
- regulowana przepisami KC;	- regulowana przepisami KSH;
- brak podmiotowości prawnej (brak statusu przedsiębiorcy);	- odrębny podmiot prawa (posiada status przedsiębiorcy);
- nie podlega ewidencjonowaniu;	- podlega wpisowi w Krajowym Rejestrze Sądowym;
	- obowiązek ujawnienia w nazwie co najmniej nazwiska (firmy) jednego ze wspólników;
	- subsydiarna odpowiedzialność wspólników;

Spółka Z.O.O.

Wady i zalety sp. z o.o.

Przykład w branży muzycznej:

<https://krs-pobierz.pl/sony-music-entertainment-poland-i69982>

- Forma prawna przedsiębiorstwa utworzonego przez jedną lub więcej osób, zwanych wspólnikami, które odpowiadają za zobowiązania przedsiębiorstwa w ograniczonym zakresie.
- Może być utworzona przez jeden lub kilka podmiotów (wspólników). Wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki wobec wierzycieli, odpowiada za nie sama spółka swoim majątkiem utworzonym z wkładów wspólników.
- Spółka Z.O.O. zobowiązana jest do prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. Po zakończeniu roku spółka musi sporządzić sprawozdanie finansowe, czyli rachunek zysków i strat.
- Liczba wspólników posiadających udziały w spółce może być dowolna.
- Umowa spółki musi być zawarta w formie aktu notarialnego. Może założyć jedna lub więcej osób fizycznych.
- Z chwilą jej zawarcia powstaje **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji**, która jest podmiotem praw i obowiązków (może więc uzyskać REGON, NIP oraz założyć konto bankowe). Z chwilą wpisu do KRS spółka uzyskuje osobowość prawną.
- W Polsce rejestrowanych jest średnio 10 000 spółek w każdym kwartale. Jest drugą najczęściej wybraną formą prawną prowadzenia działalności w Polsce. Tę formę prowadzenia działalności gospodarczej wybiera 12,3% przedsiębiorców.

Zarządzanie
projektem
muzycznym jakie
mamy sposoby?

IV Fazy zarządzania projektem muzycznym

Faza 1.

Inicjowanie projektu

- › Wskazanie Sponsora
- › Ustalenie składu zespołu projektowego, w tym: Kierownika Projektu
- › Zdefiniowanie Odbiorców i Interesariuszy projektu
- › Sformułowanie tła i przyczyn rozpoczęcia projektu
- › Zdefiniowanie uzasadnienia biznesowego (korzyści)
- › Uzgodnienie celów projektu

Faza 2.

Planowanie projektu

- › Sprecyzowanie zakresu prac
- › Zdefiniowanie produktów prac
- › Sporządzenie planu prac projektowych
- › Zdefiniowanie planu komunikacji
- › Opracowanie plan zarządzania ryzykiem

Faza 3.

Realizacja projektu

- › Realizacja projektu zgodnie z przyjętym harmonogramem
- › Raportowanie postępów prac
- › Zmiany w zakresie i zasobach realizowanego projektu

Faza 4.

Zamykanie projektu

- › Formalna prezentacja osiągniętych celów
- › Archiwizacja dokumentacji
- › Formalne zamknięcie projektu

KANBAN

Kanban technika, która może być stosowana w każdej dziedzinie biznesu. Służy do wizualnego rozbijania projektu na zadania i sprawdzania statusu każdego zadania.

Tablica Kanban zawiera zwykle trzy segmenty: “Do zrobienia”, “W toku” i “Zrobione”, ale sposób organizacji i nazywania segmentów zależy całkowicie od Ciebie.

Kanban ułatwia zarządzanie projektami i pozwala zidentyfikować obszary o niskiej wydajności. Jeśli zauważysz, że zbyt wiele zadań utknęło w trybie postępu, jest to wyraźny znak, że zadania zajmują więcej czasu niż początkowo planowano.

Lean

Kluczowym przesłaniem filozofii Lean jest mądrzejsza, a nie trudniejsza praca. Lean definiuje wszystkie rzeczy, które powinieneś wykorzenić ze swojego życia, aby stać się szalenie produktywnym. Są to Muda, Mura i Muri.

Muda to wszystko, co nie ma wartości w procesie pracy.

Mura to niespójność procesu pracy.

Muri jest presją i stresem, które kładziesz na ludzi bez oczywistych powodów.

Ostatecznie metodologia Lean pozwala spojrzeć krytycznie na proces pracy. Gdy zmniejszysz ilość odpadów w procesie pracy, będziesz w stanie znacznie poprawić wynik.

Waterfall czyli model kaskadowy

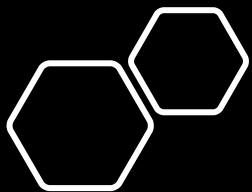
Jest to jedna z najstarszych metod zarządzania projektami, łatwa i skomplikowana jednocześnie.

Z Waterfall musisz znać dokładne wyniki, budżet i mieć ustalony termin. Projekt dzieli się na etapy, a każdy z których zależy od ukończenia poprzedniego. Model kaskadowy zakłada dokładne planowanie i sztywne ograniczenia. Zakres projektu rzadko się zmienia, a kiedy to się zdarza, cały projekt zwykle ulega chaosowi.

Six Sigma czyli Sześć Sigma

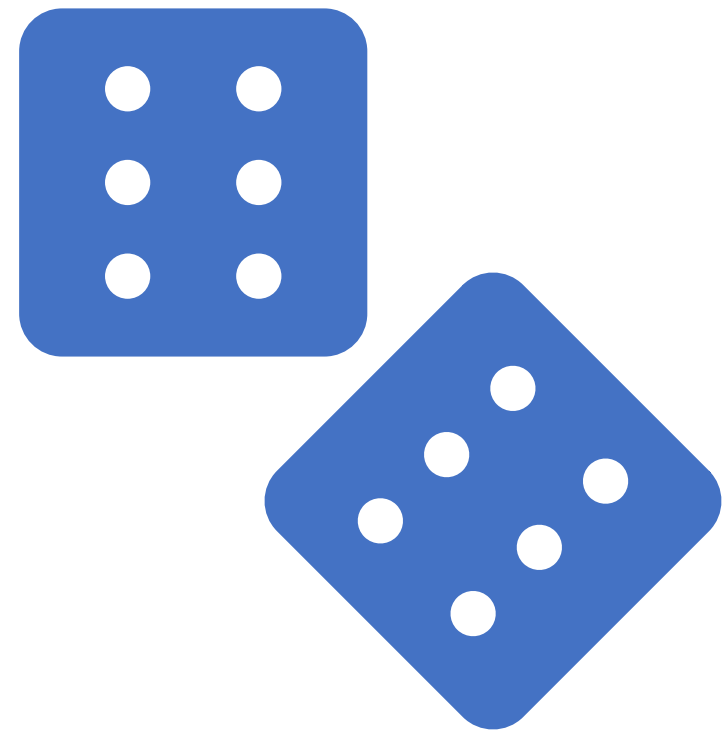
- Stosunkowo nowa metodologia zarządzania projektami, ma na celu znalezienie idealnej równowagi między wydajnością projektu, celami biznesowymi i morale pracowników. Kluczową ideą tej metody jest zapobieganie błędom, zanim jeszcze się pojawią.
 - Ważną ideą w metodzie Sześć Sigma jest myślenie statystyczne.
 - Metoda Six Sigma opiera się na 5 krokach:
 - definiowanie
 - mierzenie
 - analiza
 - poprawa
 - kontrola
 - Metoda Six Sigma działa w przypadku projektów, które mają jasne cele i niezachwiane wsparcie zespołu decyzyjnego.
-

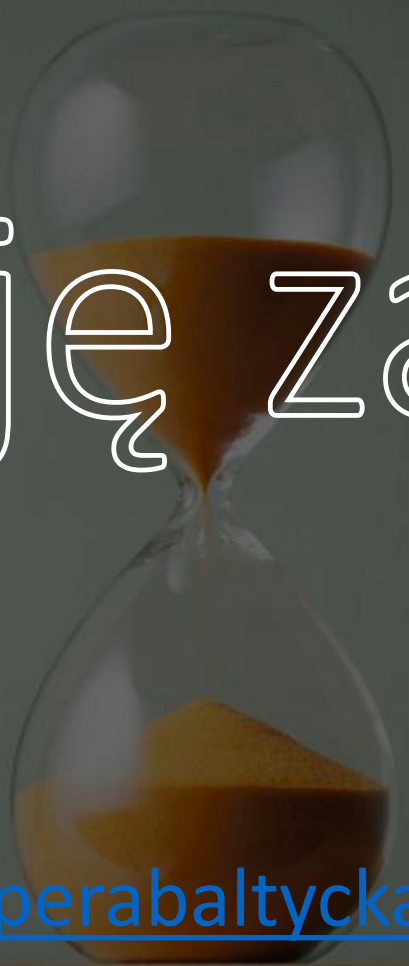
Możliwości
pozyskania
środków na
projekty
artystyczne

- <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-2022>

Podsumowując...

Dziękuję za wykład

e-mail: bartlomiej.fic@operabaaltycka.pl

Facebook: Bartłomiej Fic